

بسمه تعالی
 دانشگاه علوم پزشکی گلستان
 مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
طرح دوره ترمی course plan نیمسال اول 1399-1400

*دانشکده: پرستاری و مامایی بویه		*گروه آموزشی: پرستاری	*نیمسال تحصیلی: نیمسال اول 1399-1400
*عنوان درس: روش شناسی و نقد پژوهشهای کمی و کیفی در پرستاری		*کد درس: 665012	
*مقطع: دکتری		*رشته تحصیلی: پرستاری	
*زمان برگزاری: شنبه و یکشنبه ساعت 14-16		*محل برگزاری: کلاس 2 تحصیلات تکمیلی	
*تعداد واحد: 3/5 واحد		*واحد: 3 واحد نظری (51 ساعت) - 0/5 واحد (17 ساعت عملی)	
*تعداد جلسات: 24 جلسه تئوری و 8 جلسه عملی		*تعداد فراگیران: نفر	
*پیش نیاز یا هم نیاز: -			
نام مدرسین: دکتر لایلا جویباری، دکتر غلامرضا محمودی، دکتر حمیرا خدام، دکتر مهناز مدانلو		روزهای تماس با مسئول درس: شنبه تا چهارشنبه در ساعت اداری	
نام مسئول درس: مهناز مدانلو		آدرس دفتر: دانشکده پرستاری و مامایی، طبقه دوم، اتاق هیئت علمی 1	تلفن: 01732456900
پست الکترونیک: modanloo.mahnaz@goums.ac.ir			
هدف کلی درس:			
شناخت پژوهش های کمی و کیفی و متداول			
اهداف اختصاصی:			
از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره قادر باشند:			
- مروری بر مباحث تحقیقات در نظام سلامت و چالش های مرتبط - پژوهش کمی: اهمیت، فلسفه و دیدگاه پژوهش کمی، - تبیین روش های پژوهش کمی - انواع تقسیمات پژوهش کمی (توصیفی- تحلیلی) و ویژگی های آن: - همبستگی (correlational)، مطالعه موردی، مورد شاهدهی، - مقطعی، - طولی، تجربه: شبه، نیمه، تمام (quasi, semi, pure experimental)، - کارآزمایی های کنترل شده تصادفی، - کارآزمایی در عرصه، -همگروهی، فراتحلیلی (meta- analysis)، - طرح های (designs) مناسب برای انواع تحقیقات کمی - روش های جمع آوری داده های کمی - روایی و پایایی ابزار روش های نمونه گیری، انواع تورش - جامعه و محیط اخلاق در پژوهش - تجزیه و تحلیل و جمع بندی (aggregating) داده های کمی - کاربرد نتایج پژوهش در عمل (research utilization) و عملکرد مبتنی بر شواهد			
پژوهش کیفی			
- اهمیت، فلسفه و دیدگاه پژوهش - خصوصیات تحقیقات کیفی، تعاریف، اجزای تحقیقات کیفی - تبیین روش های پژوهش: -پدیده شناسی - قوم نگاری -تاریخی -نظریه پایه -مطالعه موردی -تحقیق عملی تحلیل محتوا			

انواع مطالعات مروری: تحلیل مفهوم، نظامدار، یکپارچه و انتقادی

-آنالیز گفتمان (discourse analysis)

- نمونه گیری (انتخاب شرکت کنندگان)

-روش جمع آوری داده ها: مصاحبه فردی، بحث گروهی متمرکز، مشاهده

- اعتبار و پایایی

-روند جمع بندی (aggregating) و تحلیل داده ها،

- مثلث سازی (triangulation)، انواع، مزایا و معایب و کاربرد

روش های نقد در پژوهش های پرستاری

نقد پژوهش های کمی از نظر: وضوح مفاهیم و گام های پژوهش

- مقایسه و تحلیل و ارزشیابی

- موضوع و تعریف واژه ها

- اهداف، سوال، فرضیه ها

-جامعه پژوهش و نمونه گیری

- ابزار، اعتبار و پایایی، تورش

- جمع آوری داده ها

-تجزیه و تحلیل داده ها و گسترش مفهوم

-مزایا و محدودیت ها

-ملاحظات اخلاقی

-اصول نگارش

نقد پژوهش های کیفی از نظر: توصیف واضح (descriptive vividness)، تناسب و دقت روش شناسی (methodological

congruence/rigor)، دقت تحلیلی (analytical preciseness)، پیوند نظری (theoretical connectedness) و ارتباط داشتن

(relevance)

- شناسایی پدیده مورد نظر

-سوال اصلی پژوهش، اهداف، جامعه، نمونه و نمونه گیری (روند انتخاب شرکت کنندگان)

-اعتبار و پایایی داده ها

-جمع آوری داده ها

-تجزیه و تحلیل داده ها و گسترش و ایجاد مفهوم و مفاهیم اصلی

-مزایا و محدودیت ها

-ملاحظات اخلاقی

- نگارش یافته ها

- مطالعات ترکیبی و مروری

- چالش های نقد مطالعات

17 ساعت عملی:

الف- دانشجوی موظف است با نظارت اساتید درس تعدادی مقاله و رساله که از روش های مختلف پژوهش استفاده کرده اند، مورد بررسی

قرار داده و با توجه به معیار های نقد پژوهش دلایل خود را به طور دقیق و مستند از مقاله استخراج و در کلاس گزارش نماید، و در انتها

به صورت مکتوب به اساتید تحویل دهد.

ب- دانشجوی موظف است، در طول ارائه درس همراه و همگام با اساتید، با انتخاب یک عنوان تحقیق کیفی، مراحل تدوین یک پروپوزال

کیفی را تمرین نماید. دانشجوی موظف است تمام مراحل طراحی و نوشتن پروپوزال را تا پایان ترم به اتمام برساند و در آخرین جلسه کلاس

در حضور اساتید در کلاس گزارش نماید.

توجه:

* کلیه تکالیف با نظارت گروه مدرسین می باشد.

* در صورتی که دانشجویی مایل به ثبت و اجرای پروپوزال خود باشد حقوق کلیه مدرسین در آن محفوظ می باشد.

3 واحد		فعالیت	امتیاز به نمره
بخش نظری	مطالعات کمی	مشارکت فعال در بحث (مطالعه مقالات مرتبط) در هر جلسه	1
		ارائه رویکرد مختلف طراحی مطالعه کمی	3
	مطالعات کیفی	مشارکت فعال در بحث (مطالعه مقالات مرتبط) در هر جلسه	2
		نقد پروپوزال پژوهشهای کیفی (مکتوب)	4
		نقد مقالات کمی و کیفی(مکتوب)	2
			12 نمره

0/5 واحد		فعالیت	امتیاز
بخش عملی		طراحی و ارائه پروپوزال کیفی با حضور اساتید	2
		مشارکت در نقد پروپوزال های ارائه شده توسط سایر دانشجویان	2
		نگارش مقاله مروری	4
			8 نمره

مقررات و نحوه برخورد با غیبت و تاخیر دانشجوی:

- بر اساس ماده 14 آموزشی، غیبت غیرموجه در امتحان پایان ترم به منزله نمره صفر و غیبت موجه موجب حذف آن درس خواهد شد.
- حضور فعال در تمامی جلسات الزامی است و در مورد غیبت از قوانین و مقررات آموزشی دانشکده تبعیت خواهد شد.

روش تدریس: سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، ارائه پروژه و نقد

وسایل کمک آموزشی: نرم افزار adobe connect و کامپیوتر

وظایف و تکالیف دانشجوی:

- از شیوه های یادگیری فراگیر-محور در آموزش این درس استفاده می شود از این رو حضور فعال و شرکت در بحث های گروهی و ارائه پروژه ها گام به گام و به موقع در طول ترم از اهمیت خاصی برخوردار است.
- ارائه دیرتر از زمان تعیین شده منجر به کسر نمره می شود
- دانشجویان آمادگی لازم جهت شرکت فعال در مباحث گروهی هر جلسه، بر اساس منابع معرفی شده را داشته باشند.
- مسئولیت فراگیری هر چه بیشتر خود را بعهده گرفته و با راهنمایی اساتید برنامه های آموزشی خود را پیگیری کنند.
- ارائه گزارش مکتوب پروژه مرتبط با محور های اصلی درس

منابع اصلی:

***لطفا در صورت تجدید چاپ از جدیدترین نسخه موجود منابع ذکر شده، استفاده شود.

1. Keele R. Nursing research and evidence-based practice: ten steps to success. Jones and Bartlett publisher, 2011
2. Nieswiadomy RM. Foundation of nursing research. Pearson, fifth edition, 2010
3. Newell R, Burnard P. Research for evidence based practice. Blackwell publishing, 2006.
4. Polit D, Beck CH. Essentials of nursing research, Lippincott, Philadelphia, 2014
5. Burns. N, Grove S. The practice of nursing research- Conduct critique, and utilization, 6th ed. Saunders, Philadelphia, 2009
6. Strauss, A. Qualitative analysis for social scientists, Cambridge, University press

Top Six Books on Qualitative Research

- Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches by John W. Creswell
- Qualitative Inquiry Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Approaches by

John W. Creswell

- Qualitative Research and Evaluation Methods Qualitative Research & Evaluation Methods by Michael Quinn Patton
- The Coding Manual The Coding Manual for Qualitative Researchers by Johnny Saldaña
- Sharan Merriam Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation by Sharan B. Merriam
- The Sage Handbook The SAGE Handbook of Qualitative Research Edited by Norman K. Denzin and Yvonna S. Lincoln

منابع فرعی و برخی از لینک های مرتبط پیشنهادی:

International Journal of Qualitative Methods کانادا

<http://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/IJQM>

International Institute for Qualitative Methodology ... کاناداد

<http://www.iiqm.ualberta.ca>

<http://www.systematicreviewsjournal.com> مجله مرور سیستماتیک

<http://qim.cochrane.org/supplemental-handbook-guidance> راهنمای نقد مطالعه کیفی – کوکران

<http://jqf.kmu.ac.ir> جله تحقیقات کیفی در علوم سلامت

جدول زمان بندی برنامه درسی

جلسه	تاریخ	ساعت	رئوس مطالب	مدرس
1	1399/06/22	14-16	معرفی طرح درس، انتظارات، تکالیف، شیوه تدریس، ارزشیابی کلیات: مروری بر مباحث تحقیقات در نظام سلامت و چالش های مرتبط پژوهش کمی: اهمیت، فلسفه و دیدگاه پژوهش کمی، - تبیین روش های پژوهش کمی:	دکتر مدانلو
2	1399/06/23	14-16	انواع تقسیمات پژوهش کمی (توصیفی- تحلیلی) و ویژگی های آن: همبستگی و مقطعی	ارائه توسط دانشجویان (استاد مربوطه: دکتر محمودی)
3	1399/06/29	14-16	مطالعات تجربی: شبه، نیم، تمام (quasi, semi, pure experimental)، کارآزمایی های کنترل شده تصادفی، -کارآزمایی در عرصه	ارائه توسط دانشجویان (استاد مربوطه: دکتر خدام)
4	1399/06/30	14-16	مطالعات همگروهی-	ارائه توسط دانشجویان (استاد مربوطه: دکتر محمودی)
5	1399/07/05	14-16	مطالعات مورد شاهد	ارائه توسط دانشجویان (استاد مربوطه: دکتر مدانلو)
6	1399/07/06	14-16	مرور سیستماتیک و فراتحلیل	ارائه توسط دانشجویان (استاد مربوطه: دکتر جویباری)
7	1399/07/12	14-16	- روش های جمع آوری داده های کمی - روایی و پایایی ابزار روش های نمونه گیری، انواع تورش	ارائه توسط دانشجویان (استاد مربوطه: دکتر جویباری)
8	1399/07/13	14-16	نقد پژوهش های کمی	ارائه توسط دانشجویان (استاد مربوطه: دکتر خدام)
9	1399/07/19	14-16	کلیات پژوهش های کیفی از نظر توصیف واضح، تناسب و دقت روش شناسی، دقت تحلیلی، -پیوند نظری و ارتباط داشتن - شناسایی پدیده مورد نظر، -سوال اصلی پژوهش، اهداف، جامعه، - نمونه و نمونه گیری -تجزیه و تحلیل داده ها و گسترش و ایجاد مفهوم و مفاهیم اصلی، -مزایا و محدودیت ها	دکتر مدانلو
10	1399/07/20	14-16	طراحی و نقد مطالعات پدیدار شناسی	دکتر جویباری
11	1399/07/26	14-16	طراحی و نقد مطالعات قوم نگاری	دکتر خدام
12	1399/07/27	14-16	طراحی و نقد مطالعات تاریخی	دکتر جویباری
13	1399/08/03	14-16	ارائه نقد مقالات بوسیله دانشجویان	دکتر جویباری* - دکتر خدام
14	1399/08/04	14-16	نظریه پایه (گراندد تئوری)	دکتر محمودی
15	1399/08/10	14-16	آنالیز گفتمان-نگارش یافته های کیفی	دکتر جویباری
16	1399/08/11	14-16	تحقیق عملکردی	دکتر مدانلو
17	1399/08/17	14-16	ارائه نقد مقالات بوسیله دانشجویان	دکتر جویباری - دکتر مدانلو* - دکتر محمودی
18	1399/08/18	14-16	تحلیل محتوا	دکتر خدام
19	1399/08/24	14-16	متاسنتر	دکتر محمودی
20	1399/08/25	14-16	ارائه نقد مقالات بوسیله دانشجویان	دکتر محمودی - دکتر مدانلو - دکتر خدام*
21	1399/09/01	14-16	-روش جمع آوری داده ها: مصاحبه فردی، گروهی مشاهده،	دکتر مدانلو
22	1399/09/02	14-16	- اعتبار و پایایی -روند جمع بندی (aggregating) و تحلیل داده های کمی و کیفی	دکتر جویباری

دکتر محمودی	- مثلث سازی (triangulation)، -انواع، مزایا و معایب و کاربرد	14-16	1399/09/08	23
دکتر محمودی* - دکتر مدانلو - دکتر خدام	ارائه نقد مقالات بوسیله دانشجویان	14-16	1399/09/09	24
دکتر خدام	- اخلاق در پژوهش	14-16	1399/09/15	25
دکتر خدام	- کاربرد نتایج پژوهش در عمل (research utilization) و عملکرد مبتنی بر شواهد	14-16	1399/09/16	26
گروه مدرسین	گزارش نهایی دانشجویان	14-16	1399/09/22	27
گروه مدرسین	گزارش نهایی دانشجویان	14-16	1399/09/23	28
گروه مدرسین	گزارش نهایی دانشجویان	14-16	1399/09/29	29
گروه مدرسین	گزارش نهایی دانشجویان	14-16	1399/09/30	30
گروه مدرسین	گزارش نهایی دانشجویان	14-16	1399/10/07	31

شهریور ماه سال 1399